

Svetový deň vody 2019 - vyhodnotenie výsledkov vyšetrených vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove pri príležitosti Svetového dňa vody poskytol dňa 22. marca 2019 verejnosti bezplatné orientačné vyšetrenie vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov (studní) vo vybraných ukazovateľoch **dusičnany a dusitany**. Dusičnany a dusitany sú najčastejšie prekračovanými chemickými ukazovateľmi v pitnej vode z individuálnych zdrojov. Akútne sú nebezpečné najmä pre dojčatá z dôvodu vzniku nedostatočného okysličovania tkanív v tele - dusičnanovej methemoglobinémie. Dlhodobý príjem vody s prekročenými limitnými hodnotami dusičnanov a dusitanov zvyšuje riziko vzniku niektorých závažných ochorení.

Z celkového počtu **185** orientačne vyšetrených vzoriek vôd **nevyhovelo** požiadavkám limitných hodnôt, ktoré sú definované vyhláškou MZ SR č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení neskorších predpisov **v ukazovateli dusičnany 9 vzoriek a v ukazovateli dusitany 1 vzorka**.

Ani vyhovujúce výsledky v ukazovateľoch dusičnany a dusitany však nie sú dostatočné na preukázanie toho, či je voda z individuálneho zdroja pitná. Na takéto posúdenie je potrebné vykonať analýzu ďalších mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických ukazovateľov v rozsahu minimálneho rozboru podľa citovanej vyhlášky.

Čo má vedieť majiteľ studne:

Kvalitu vody zo studne môže spoľahlivo potvrdiť len analýza v akreditovanom laboratóriu. Priezračne čistá voda zo studne s dobrou chuťou nie je záruka, že je na pitie a je vyhovujúca a bezpečná pre použitie v domácnosti. Za kvalitu vody v studni zodpovedá majiteľ. **Orgány verejného zdravotníctva iniciatívne nemonitorujú studne pre individuálne zásobovanie.**

Rozbory vody by sa mali vykonávať 1 - 2 x ročne, v rôznom ročnom období. Ak sa kvalita vody v studni minimálne 3 roky nezmenila, interval vyšetrení je možné predĺžiť. Mimoriadne rozbory je vhodné vykonať napríklad po záplavách, po opravách a čistení studní, ale aj ak máte akúkoľvek pochybnosť o kvalite vody a keď sa zmenia jej senzorické vlastnosti.

Analýza kvality vody sa pri domových studniach vykonáva obvykle v rozsahu minimálnej analýzy kvality pitnej vody a podľa platnej vyhlášky ministerstva zdravotníctva zahŕňa 25 ukazovateľov. Vyšetrujú sa mikrobiologické, biologické a fyzikálno-chemické ukazovatele, ktoré poskytujú základný obraz o kvalite vody, indikujú znečistenie, prípadne sú v studniach často prekračované.

Používanie mikrobiologicky kontaminovanej vody je rizikom nielen na pitie, ale i na polievanie plodín, iné domáce účely i sprchovanie. Voda zo studne s nevyhovujúcou mikrobiologickou a biologickou kvalitou môže spôsobiť predovšetkým črevné a hnačkové ochorenia (gastroenteritída, bakteriálna dyzentéria, vírusová hepatitída A, leptospiroza, brušný týfus, parazitárne ochorenia). Ďalšie zdravotné riziko predstavujú zvýšené koncentrácie chemických látok (dusičnany, dusitany, pesticídy, ťažké kovy), ktoré môžu spôsobiť okrem akútnych poškodení organizmu pri dlhodobom príjme aj chronické ochorenia.